

**THE GRAND
STUDY (TA HIO
OR DAI GAKU) A
CURA DI J.
HOFFMANN:...**

Confucius

THE GRAND STUDY

(TA HIO OR DAIGAKU)

PART II.

READING OF THE JAPANESE TEXT IN
ROMAN CHARACTER.

DE GROOTE STUDIE

(TA HIO OF DAI-GAKU)

TWEEDE DEEL.

LEZING VAN DEN JAPANSCHEN TEKST,

DOOR

J. HOFFMANN.

LEIDEN, 1864.

THE GRAND STUDY

(TA HIO OR DAI-GAKU)

PART II.

READING OF THE JAPANESE TEXT,

BY

J. HOFFMANN.

LEIDEN, 1864.

De lezing van den Japanschen tekst van de Groote Studie, zoo als die in deze uitgave met Latijnsehe letter gedrukt is, zal eenigzins in het oog loopen, daar twee soorten van letters, romein en cursijf, in den tekst zoo veelvuldig afwisselen, dat deze zich als een mengsel van twee bestanddeelen voordoet. Het oogmerk, waarmede dit gedaan is, is om met één oogopslag den aard van den Japanschen tekst zelven te doen uitkomen. Ook daar wisselen twee taalelementen, het Japansche en het Chinesche, elkander gedurig af en maken eene gemengde taal, waarvan het eigenaardige dit is, dat het Chinesche element als het ware een inslag vormt en door het Japansche bestanddeel grammatisch beheerscht wordt.

Het Japansch van dezen stempel is dus in zijne vorming denzelfden weg opgegaan, als bijv. het Engelsch, wordende ook hier het romanische element, dat slechts een inslag vormt, door het angelsaksische grammatisch beheerscht.

Om in onze lezing van den Japanschen tekst, beide elementen te onderscheiden, hebben wij het Japansche met romeinsche letter, het Chinesche daarentegen cursijf doen drukken.

Wat de wijze van overschrijving van den Japanschen tekst in het algemeen betreft, is daarbij het beginsel volgehouden, dat aan de oorspronkelijke schrijfwijze hare waarde dient gelaten te worden. De oorspronkelijke schrijfwijze is standvastig, de uitspraak daarentegen veranderlijk en vaak aan den invloed van tongvallen en van schakeringen van het spraakorgaan onderhevig.

The reading of the Japanese text of the *Grand Study* printed, as it is in this edition, in Latin character will in some degree excite remark, since two kinds of type, Roman and Italic, so frequently alternate, that it appears to be a mixture of two elements. The object with which this has been done, is to show at one glance the nature of the Japanese text itself. Also, two elements of speech Japanese and Chinese continually interchange and form a mixed language, of which the peculiarity is, that the Chinese, as it were, forms a woof and is grammatically governed by the Japanese element.

The Japanese of this stamp has followed the same course as, for instance, the English, in which the Romance element forms the woof, being governed grammatically by the Anglo-Saxon.

In our reading of the Japanese text, to distinguish the two elements, we have had the Japanese printed in Roman, and the Chinese in Italic type.

With regard to the transcript of the Japanese text in general, the principle that the original Japanese graphic system should maintain its own value, has been adhered to as well. The original graphic system is constant; the pronunciation, on the contrary, is frequently subject to the influence of dialects and modifications of individual speech.

Wij hebben bij deze overschrijving even als vroeger bij de uitgave der Winkelgesprekken *) het Algemeen linguïstisch of Standaard-alphabet van Prof. R. LEPSIUS †) in toepassing gebragt, om menige schakeringen der uitspraak, die wij in het mondeling verkeer met Japanners hebben opgemerkt, zoo naauwkeurig mogelijk te kunnen uitdrukken.

Voegt men daarbij, dat wij ook in staat gesteld werden, den tekst van eene doorloopende toonaanduiding te voorzien, waardoor de aan het Japansch eigene rhythmus wordt uitgedrukt, dan zal men deze overschrijving wel voor geschikt houden, om eene even duidelijke als juiste aanwijzing van de uitspraak te geven. De opgave van den rhythmus steunt op het gezag van een geboren Japanner, den heer TSUDA SINTSIROO; naar zijne leeswijze hebben wij de accenten in ons handschrift aangeteekend. De klemtoon, die of syllabentoon of woordtoon is, is door ' en de korte syllabe door ~ gekenmerkt.

J. H.

*) Winkelgesprekken in het Hollandsch, Engelsch en Japansch. 1861. Verkrijgbaar bij MARTINUS NIJHOFF, 'sGravenhage en TRUBNER & Co. London.

†) Standard-alphabet for reducing unwritten languages and foreign graphic systems to an uniform orthography in European letters by C. R. LEPSIUS, D. Ph. & D. D. Recommended for adoption by the Church Missionary Society. Second edition, London, Berlin 1863.

In this transcript, as formerly in the publication of the *Shopping Dialogues* *), we have made use of the Universal Linguistic or Standard-Alphabet, by Professor R. LEPSIUS †), to be enabled to express many of the modifications in pronunciation, which we think to have remarked in oral intercourse with native Japanese.

Besides this, we have been enabled to furnish throughout the work a continuous accentuation, by which the rhythm peculiar to the Japanese is expressed; thus, this transcript may be considered as affording a clear and correct guide to the pronunciation. The indication of the rhythm is based on the authority of Mr. TSUDA SINITSIROO, a native Japanese; following his reading we have noted the accents in writing. The accent, which is either syllabic or verbal, is indicated by ' and the short syllable by °.

J. H.

*) *Shopping-dialogues* in Dutch, English and Japanese. 1861. On sale by MARTINUS NYHOFF, at the Hague & TRUBNER & Co. London.

†) *Standard-alphabet for reducing unwritten languages and foreign graphic systems to an uniform orthography in European letters* by C. R. LEPSIUS, D. Ph. & D. D. Recommended for adoption by the Church Missionary Society. Second edition, London, Berlin 1863.

HET ALGEMEENE OF STANDAARD-ALPHABET

VAN R. LEPSIUS

in zijne toepassing op het Japansch.

Bij de overschrijving van het Japansch met Romeinsche letter komen de volgende letters van het Standaard-alphabet in aanwending.

- a* open *a* in Hollandsch vader; — Engelsch father, art; — Japansch ア.
- i* zuiver *i* in Holl. ieder; — Eng. he, she; — Jap. イ.
- u* zuiver *u*, Holl. *oe* in goed; — Eng. *oo* in poor, *o* in lose; — Jap. ウ. Wordt aan den aanvang eens woords vaak met eene zachte labiale aspiratie, als *wu*, uitgesproken.
- e* gesloten *e* in Holl. bezig, meer, geven; — Eng. *a* in face, nation; — Hoogduitsch *e* in weh. — Jap. エ.
- ë* open *e* in Holl. berg; — Eng. hat; Fr. mère, être; — Hoogd. Bär, fett.
- o* gesloten *o* in Holl. jong, gehoor; — Eng. borne; — Hoogd. Ton, Jap. オ.
- g* klank tusschen *a* en *o*, meer de *a* dan de *o* nabijkomende, zoo als in Eng. water, all, broad.

Helt die klank meer naar de *o*, dan naar de *a* over, dan wordt hij door *g* uitgedrukt.

- gu*. In den tongval van *Jedo* gaat アウ (*au*) over in *go*, doordien de *a*, voor het gemak eener vlugge uitspraak, naar de *u* overhellende, tot *g* wordt, terwijl de *u*, om nader tot de *a* te komen, in *o* overgaat. In sommige tongvallen van het westelijke Japan, vooral *Kiusiu*, gaat アウ (*au*) over in *oo*, en wordt アウ (*arau*) vervangen door *aroo* (アロ アロ). Met het oog op de etymologie verdient evenwel de schrijfwijze *au* of *gu* de voorkeur.

THE UNIVERSAL OR STANDARD-ALPHABET

BY R. LEPSIUS

applied to the Japanese language.

In reducing the Japanese text to Roman character the following signs borrowed from R. LEPSIUS'S Standard-Alphabet have been adopted.

- a* *a* open, as heard in the Dutch *vader*; — English, *father*, *art*; — Japanese ヲ.
- i* *i* pure, as heard in the Dutch *ieder*; — Engl. *feet*, *glebe*; — Japanese イ.
- u* *u* pure, Dutch *oe* in *goed*; — Engl. *oo* in *wool*, *poor*; *o* in *lose*; — Japanese ウ.
- e* *e* close, as heard in the Dutch *bezig*, *meer*, *geven*; — Engl. *face*, *nation*; — Jap. エ.
- e* *e* open, as heard in the Dutch *berg*; — Engl. *hat*; — French *mère*. *être*; — German *Bär*, *fett*.
- o* *o* close, as heard in Dutch *jong*, *gehoor*; — Engl. *borne*; — German *Ton*; — Jap. オ.
- g* *a* sound between *a* and *o* leaning rather to *a* than *o*, as heard in English *bawl*, *all*, *water*.

When this sound inclines rather to *o* than to *a*, it is represented by *o*.

gu. In the dialect of *Yedo* ヲ (au) changes to *go*, since for ease in a rapid pronunciation, the *a*, inclining to the *u*, becomes *g*. In some dialects of Western Japan, particularly that of *Kiu-siu*, ヲ (au) becomes *oo* (ô), and ヲ (arau) is superseded by *aroo* (ヨロ ° ヲロ). The etymology considered, however, the written form *au* or *gu* is to be preferred.

ou. Etymologisch *ou* (ㄅㄢ) luidt in den tongval van *Jedo* *oo*, zijnde de harde open *o* van Holl. *loopen*, Hoogd. *mond*, gevolgd door eene naar de *u* overhellende zachte *o*. Ook deze tweeklank wordt door sommige Japaneezen als *oo* uitgesproken en zoo geschreven. Wegens de etymologie schrijven wij *ou*, ter onderscheiding van *au*, of *gu*; een onderscheid, dat ook door LÉON PAGÈS is in het oog gehouden, die ㄅㄢ (*au*, *gu*) door ㄅ̌, en ㄅㄢ (*ou*) door ㄅ̌ heeft uitgedrukt *).

eu (ㄇㄢ) wordt *eo* uitgesproken

k zoo als in het Holl., Hoogd. en Eng. カ *ka*, キ *ki*, ク *ku*, ケ *ke*, コ *ko*.

g. In het westelijke Japan, bepaaldelijk in *Kiusiu* luiden ㄐ, ㄑ, ㄒ, ㄓ, ㄔ *ga*, *gi*, *gu*, *ge*, *go*, †) wordende de *g* als de media van *k* uitgesproken, even als de *g* in Hoogd. *Gabe*, Fr. *garçon*, Eng. *gain*, *give*, *go*. In het oostelijke Japan, vooral te *Jedo*, luidt de *g* als *ng* in Hoogd. *lang*, Eng. *singing*, en de reeks ㄐ, ㄑ, ㄒ, ㄓ, ㄔ luidt daar *nga*, *ngi*, *ngu*, *nge*, *ngo*, volgens het standaard-alphabet *na*, *ni*, *nu*, *ne*, *no*. De gutturale Holl. *g* (*γ* van het standaard-alphabet) is aan het Japansche orgaan vreemd.

s scherpe *s*. サ *sa*, シ *si*, ス *su*, セ *se*; ソ *so*. Si (シ) en *se* (セ) luiden in den mond van sommigen als Hoogd. *schī* en *sche*, Eng. *she*, *shay*, naar de schrijfwijze van het Standaard-alphabet, *ši* en *še*. De etymologie eischt evenwel de instandhouding van de schrijfwijze *si* en *se* en laat *schī* en *sche* aan de uitspraak over.

z zachte *s*, Holl. en Eng. ザ *za*, ズ *zi*, セ *zu*, ゼ *ze*, ソ *zo*.

*) Dictionnaire Japonais-Français traduit du dictionnaire Japonais-Portugais composé par les missionnaires de la compagnie de Jésus. Publié par LÉON PAGÈS. Première livraison. 1862.

†) Opmerking van ENOMOTO KAMADZIROO, officier der Japansche Marine.

ou. Etymologically *ou* (オウ) in the dialect of *Yedo* sounds *oo*, being the hard open *o* of the Dutch *loopen*, German *mond*, followed by a soft *o*, inclining towards the *u*. Also this diphthong is pronounced by some Japanese as *eo*, and is written so as well. On the etymological principle we write *ou* in distinction from *au* or *gu*; a distinction that is kept in view by LÉON PAGÈS *), who has expressed オウ (*au* or *gu*) by *ō*, and オ (ou) by *ô*.

eu (ユウ) is pronounced *ëo*.

k as in Dutch, German and English. カ *ka*, キ *ki*, ク *ku*, ケ *ke*, コ *ko*.

g. In Western Japan, particularly in *Kiu-siu*, ヲ, ギ, グ, ズ, ヅ sound *ga*, *gi*, *gu*, *ge*, *go*, †) the *g* being pronounced as the medial of *k*, and just as *g* in the German *Gabe*, French *garçon*, English *gain*, *give*, *go*. In Eastern Japan, particularly in *Yedo*, the *g* sounds as *ng* in the German *lang*, English *singing*, and the series ヲ, ギ, グ, ズ, ヅ sound as *nga*, *ngi*, *ngu*, *nge*, *ngo*, — according to the Standard-Alphabet, *na*, *ni*, *nu*, *ne*, *no*. The guttural Dutch *g* (*γ* of the Standard-Alphabet) is foreign to the Japanese organs of speech.

s sharp *s*. サ *sa*, シ *si*, ス *su*, セ *se*, ソ *so*. *Si* (シ) and *se* (セ) sound, in the mouths of some, as the German *schi* and *sche*, the English *she*, *shay*, as indicated in the Standard-Alphabet *ši* and *še*. The etymology, nevertheless, requires the written form, *si* and *se*, leaving *schi* and *sche* to the pronunciation.

z soft *s*, the Dutch and English *z*. ザ *za*, ズ *zi*, ザ *zu*, ズ *ze*, ズ *zo*.

*) Dictionnaire Japonais-Français traduit du dictionnaire Japonais-Portugais composé par les missionnaires de la compagnie de Jésus. Publié par LÉON PAGÈS. Première livraison. 1862.

†) Remark by ENOMOTO KAMADZIROO, a Japanese Naval Officer.

In den tongval van *Jedo* doet zich de *z* als *nz* of ook als *dz* voor, en アラズ (*arazu*) luidt daar *aranzu* of *aradzu*.

š Holl. *sj*, Hoogd. *sch*, Eng. *sh*. ヌー *ša*, ヌ *šu*, ヌ *šo*.

In de Jedosche uitspraak kenmerkt zich deze consonant als eene palatale varieteit van *š*, die als zoodanig door *š* zou moeten worden uitgedrukt. Maar aangezien sommigen de combinatiën ヌー, ヌ, ヌ ook als *sīya*, *sīyu*, *sīyo* uitspreken en zoo de etymologische waarde dezer combinatiën laten doorschijnen, geven wij thans de voorkeur aan de schrijfwijze *sīya*, *sīyu*, *sīyo*, het aan den lezer overlappende *ša*, *šu*, *šo* of *sya*, *syu*, *syo* uit te spreken.

z Holl. *zj*, de zachtere uitspraak van *š*, Fr. *j*, Eng. *s* in measure. ヌー *za*, ヌ *zu*, ヌ *zo*.

t. タ *ta*, チ *tsi*, ツ *tsu*, テ *te*, ト *to*.

Etymologisch is チ en ツ eigenlijk *ti* en *tu*; maar deze klankverbindingen zijn aan het Japansche orgaan ten eenemaal vreemd, en *ti* en *tu* worden door アー *tēi* en エー *tōu* uitgedrukt.

d. ダ *da*, ジ *dzi*, ヅ *dzu*, テ *de*, ド *do*, volgens den tongval van *Jedo* *nda*, *ndzi*, *ndzu*, *nde*, *ndo*.

tš, Holl. *tsj*, Eng. *ch* in chair. ヌー *tša*, ヌ *tšu*, ヌ *tšo*.

dž, Holl. *džj*, Eng. *g* in George, *j* in judge, *jest*.

ユー *dša*, ヌ *dzu*, ヌ *dšo*.

In den tongval van *Jedo* worden *ts* en *dz* door eene zachte *y* gevolgd en ヌー, ヌー uitgesproken als *tsya* en *dzya*.

Met het oog op de etymologie houden wij ons, in navolging van R. LEPSIUS *), aan de schrijfwijze *tsīya*, *tsīyu*, *tsīyo*; *dzīya*, *dzīyu*, *dzīyo*.

n. ナ *na*, ニ *ni*, ノ *nu*, ネ *ne*, ノ *no*.

ン *n*, slotletter, door sommigen ñ (*ng*) uitgesproken.

f (*h*, *v*). ハ, ヒ, フ, ヘ, フ, ファ, フ, フ, フ, フ of *ha*, *hi*,

*) LEPSIUS, Standaard-alphabet, blad. 248.

In the dialect of *Yedo* the *z* occurs as *nz* or as *dz* as well, and アラズ (*arazu*) sounds there as *aranzu* or *aradzū*.

š Dutch *sj*, German *sch*, Engl. *sh*, ヌ *ša*, ヌ *šu*, ヌ *šo*.

As pronounced at *Yedo* this consonant is distinguished as a palatal variety of *š*, which, as such, ought to be represented by *ṣ̌*. But, seeing that some pronounce the combinations ヌ *ša*, ヌ *šu*, ヌ *šo* also as *sīya*, *sīyu*, *sīyo*, and let the etymological value of these combinations appear, we still give the preference to the written forms *sīya*, *sīyu*, *sīyo*, leaving it to the reader to pronounce them *ša*, *šu*, *šo* or *sya*, *syu*, *syo*.

z Dutch *zj*, the softer pronunciation of *š*, French *j*, English *z* in *azure*, or *s* in *measure*.

ズ *za*, ヌ *zu*, ヌ *zo*.

l. ア *la*, チ *tsi*, ツ *tsu*, テ *te*, ト *to*.

Etymologically, チ and ツ are properly *ti* and *tu*; but these combinations of sound are quite foreign to the Japanese organs of speech, and *ti* and *tu* are represented by テ *tēi* and ト *tōu*.

d ア *da*, チ *dzi*, ツ *dzu*, テ *de*, ト *do*, in the dialect of *Yedo* *nda*, *ndzi*, *ndzu*, *nde*, *ndo*.

tš Dutch *tsj*, English *ch* in *chair*, ヌ *tša*, ヌ *tšu*, ヌ *tšo*.

dž Dutch *džj*, English *g* in *George*, *j* in *judge*, *jest*.

In the dialect of *Yedo* *ts* and *dz* are followed by a soft *y* and ヌ *tsya*, ヌ *dzya* are pronounced as *tsya* and *dzya*. Keeping the etymology in view, we, following R. LEPSIUS *), adhere to the written form *tsīya*, *tsīyu*, *tsīyo*, — *dzīya*, *dzīyu*, *dzīyo*.

n ナ *na*, ニ *ni*, ヌ *nu*, ネ *ne*, ノ *no*.

ン *n* final letter, by some pronounced *n̄* (*ng*).

f (h, v). ハ, ヒ, フ, ヘ, フ, *fa*, *fi*, *fu*, *fe*, *fo*, or *ha*, *hi*, *fu* (not

*) LEPSIUS, Standard-Alphabet, p. 248.

fu, *he*, *ho*. Oorspronkelijk eene geaspireerde lipklank (*f*), die in zekere tongvallen behouden, in andere daarentegen door de zachte *h* vervangen is; een verschijnsel, dat zich ook in het Spaansch voordoet, waar de *f* der Oud-Spaansche taal in lateren tijd in de zacht geaspireerde *h* is overgegaan.

Behouden is de *f* in sommige dialecten van het noord-oostelijke Japan, bepaaldelijk van *Sendai*, waar *fána*, *fitó*, *furú*, *feri*, *foká* gezegd wordt *). In andere tongvallen, zoo als in dien van *Jedo*, is de *f* door *h* vervangen, en daar zegt men *hána*, *hitó*, *furú*, *heri*, *hóká*. In verbinding met *i* doet zich de *h* als eene palatale aspiratie voor, die naar het standaard-alphabet door *xi* zou moeten worden uitgedrukt. In den mond van sommigen uit *Jedo* wordt uit *hitó* (mensch) zelfs *stó*.

In het midden of aan het einde van een woord gaat de *f* of *h* in de uitspraak in *v* of ook in eene zuivere labiale (niet labiodentale) *w* over (bijv. $\text{ㄅ} < kava$, $\text{ㄆ} < kiva$, $\text{ㄇ} < küvá$ of *küwá*), terwijl de uitgangen $\text{ㄷ} vi$, $\text{ㄸ} vu$, $\text{ㄹ} ve$, wanneer een vocaal voorafgaat, de aspiratie afwerpen: $\text{ㄷ} ii$, $\text{ㄸ} iu$, $\text{ㄹ} ië$.

b. $\text{ㄅ} ba$, $\text{ㄆ} bi$, $\text{ㄸ} bu$, $\text{ㄹ} be$, $\text{ㄲ} bo$.

p. $\text{ㄅ} pa$, $\text{ㄆ} pi$, $\text{ㄸ} pu$, $\text{ㄹ} pe$, $\text{ㄲ} po$.

m. $\text{ㄇ} ma$, $\text{ㄏ} mi$, $\text{ㄏ} mu$, $\text{ㄏ} me$, $\text{ㄏ} mo$.

y, Holl. *j*, Eng. *y* in *yard*. $\text{ㄹ} ya$, $\text{ㄹ} yi$ of *ii*, *i*, $\text{ㄹ} yu$, $\text{ㄹ} ye$, $\text{ㄹ} yo$.

r. Zachte gutturale *r*, *r* van het Standaard-alphabet.

$\text{ㄹ} ra$, $\text{ㄹ} ri$, $\text{ㄹ} ru$, $\text{ㄹ} re$, $\text{ㄹ} ro$.

De dentale *r*, even als de *l* zijn aan het Japansche orgaan oorspronkelijk vreemd.

w de Deutsche, zuiver labiale *w*. $\text{ㄹ} wa$, $\text{ㄹ} wu$, $\text{ㄹ} wo$.

*) Volgens mededeeling van den heer ENOMOTO KAMADZIROO.

hu) *he*, *ho*. Originally an aspirated labial (*f*), which is preserved in certain dialects, in others, on the contrary, superseded by the soft *h*; a phenomenon which occurs in the Spanish language also, in which the *f* of the old Spanish has, in later times, passed into the soft aspirated *h*.

In some of the dialects of North-Eastern Japan the *f* is preserved, especially in that of *Sendai*, where *fána*, *fító*, *fürú*, *féri*, *fókú* are heard *). In other dialects, as that of *Yedo*, the *f* is superseded by the *h* and there people say *hána*, *hító*, *fürú*, *héri*, *hókú*. In combination with *i* the *h* occurs as a palatal aspirate, which, according to the Standard-Alphabet, should be represented by *çi*. In the mouths of some from *Yedo* the word *hító* (man) even becomes *stó*.

In the middle or at the end of a word *f* or *h* becomes in pronunciation *v* or also a pure labial (not labio-dental) *w* (for instance *ㄲ < káva*, *ㄱ < kiva*, *ㄴ < küvá*, or *küwá*), while the terminations *ㅂ vi*, *ㅍ vu*, *ㅍ ve*, whenever a vowel precedes, reject the aspirate: *ㅂㅂ*, *ㅂㅅ*, *ㅂㅈ*, sound *ii*, *iu*, *iē*.

b. *ㅂ ba*, *ㅅ bi*, *ㅈ bu*, *ㅊ be*, *ㅍ bo*.

p. *ㅂ pa*, *ㅅ pi*, *ㅈ pu*, *ㅊ pe*, *ㅍ po*.

m. *ㅁ ma*, *ㅂ mi*, *ㄴ mu*, *ㄹ me*, *ㅁ mo*.

y. Dutch *j*, English *y* in *yard*; *ㅈ ya*, *ㅈ yi* or *ii*, *i*, *ㅈ yu*, *ㅈ ye*, *ㅈ yo*.

r soft guttural *r*, *ṛ* of the Standard-Alphabet.

ㅈ ra, *ㅈ ri*, *ㅈ ru*, *ㅈ re*, *ㅈ ro*.

The dental *r*, just as the *l*, is, originally, foreign to the Japanese organs of speech.

w the German, pure labial, *w*. *ㅈ wa*, *ㅈ wu*, *ㅈ wo*.

†) Communicated by ENOMOTO KAMADZIROO.

Sai-yau issen happiyak rok-zīyu san-nen ku-gūwats.

Nippon Bun-Kīu san-nen hatsi gūwats.

DAI-GAKU

Wa-zi bou-kun.

Oranda Dai-gakū-si

HOFMAN SI

in-sóu.

Nippon

Mimasáka TSUDA SINÍTSÍ-RġU

Iwámi NÍSI SĪU-SKĒ

tou-kau.

Leiden no hakáse Yohan Hofman núsi kótabi katakána *bon* no
Dai-gakū wo kokono furini suri-máki ni mono síté, ōnōgá
mewomó hitówátäri tó kohárürü ni yótte, mirebá ūwé *mo-*
zi no ayamárimo nákü, motó no yóri vá nakanaka ni asayákani
ürühási.

Kákū íuhá

Nippon Mimasáka Kunibitó

TSUDA SIN- ÍTSĪ-RĠU

Yuki-híkó toki ni *Bun-kū* *san-nen hatsi-gūwats zūyu-ni*
nitsi.

Leiden no *Kōu-Kōkū-zi* bori no yadori ni sirúsū.

DAI-GAKU.

SIYU (šu)-KI siyóu-kü.

Si-Tai si no iwákü: *Dai-gakü vá Kou-si* no i-siyóni síté, síkǵusíté *siyo-gakü tokü* ni írú *mon* nári. Ima ni óite *ko-zin gakü* súrú nó *si-téi* mírübéki mono vá hltóri kono *hen* no zonserü ni yoréri; síkǵusíté *Ron*, *Mqu* koréni tsúgü. *Gakü-siya* kanáradzú koréni yótte manabébbá, sünavátsi sono tagavazárü ni tsíkási.

§ 1. *Dai-Gakü* no mitsivá *méi tokü* wo akirákáni súrú ní ári; tamiwo arátä ni súrú ní ári; *si-sen* ni todomárü ni ári.

§ 2. Todomárükoto wo sítte, síkǵusíté notsi sadamárükoto ári. Sadamátte, síkǵusíté notsi yókü sidsüká nári. Sidsüká ni síté, síkǵusíté notsi yókü yásüsi. Yásüsité, síkǵusíté notsi yókü ómönbákárü. Omönbákátte, síkǵusíté notsi yókü u.

§ 3. Mono *hon-batsü* ári; waza *siu-si* ári. *Sen-kousürü* tokóro wó sirébbá, sünavátsi mitsini tsíkási.

§ 4. Inisihéno *méi-tókü* wo *ten-ka* ni akirákánisén to hósürü monová mádzü sono kuniwo osámü. Sono kuniwo osaménto hósürü monová mádzü sono lhéwó totonou. Sono lhéwó totonovénto hósürü monová mádzü sono miwó osámü. Sono

miwó ósaménto hóssürü monová mádzu sono kokórowó tadásiüsü. Sono kokórowo tadasíüsénto hóssürü monová mádzü sono kokórobáse wo makótonisu. Sono kokórobáse wó makótoni-
sénto hóssürü monová mádzü sono sírükoto wó itásü. Sírü koto wó itásükoto va mononi itárü ni ári.

§ 5. Mono itátte, síkǵusíté notsi sírükoto itárü. Sírükoto itátte, síkǵusíté notsi kokórobáse makóto nári. Kokórobáse makótoni sité, síkǵusíté notsi kokóro tadási. Kokóro tadásiüsíté, síkǵusíté notsi mi osamárü. Mi osamátte, síkǵusíté notsi ihé totonou. Ihé totonoute, síkǵusíté notsi kuni osamárü. Kuni osamátte, síkǵusíté notsi *ten-ka* tairáka nári.

§ 6. *Ten-siyori* mótte *siyo-zin* ni itárü máde *is-si* ni mína miwo osamúrü wo mótte motótó sü.

§ 7. Sönö moto midárété, süé osamárü mönö vá árádzi; sono atsúüsürü tokórono mono útsúüsíte, síkǵusíte sono útsúüsürü tokórono mono átsüki koto imada koré árázu.

Migi *kei is-siyou* kedási *Kou-si* no kotonisíté, síkǵusíté *Sou-si* koréwo nóbü. Sono *den zÿyu siyou* (*soo*) vá sūnavátsi *Sou-si* no ínisíte, síkǵusíté *mon-zin* koréwo sirúsü.

Kiu-hon sükóbürü *sákü-kan* ári; ima *Tēi-si* no sadámürü tokóroni yótte, síkǵusíté sarani *kei-bun* wo kán-gahéte, wakátte *zÿyo-si* wo násü koto *sá* no gotósi.

- I, 1. *Kǵo-kou* ni ivákü: „Yókü *tókü* wó akirákanisu.”
2. *Tai-kǵu* ni ivákü: „Kono *ten* no *mēi-mēi* wo kahérímírü.”
3. *Tēi-ten* ni ivákü: „Yókü *siyun-tókü* wo akirákanisü.”
4. Mina midzükärä akirákanisürü nári.

Migi *den* no *siyu-siyou mēi-tókü* wo akirákanisürü koto wo *séki-sü*.

II, 1. *Tauno hanno mei* ni ivákü: „Makótoni hini arátā-nisébá, hibi ni arátānisíté mata hini arátānarán.”

2. *Ka-u-kou* ni ivákü: „Arátānisúrū támiwo okósü.”

3. *Si* ni ivákü: „*Siu kiu-há* to yédomo, sono *mei* koré arátānári.”

4. Kono *yué* ni *kun-si* vá *küyókü* wo mótsivizáru tokóro násí.

Migi *den* no *ni* *šy*you támiwo arátānisurū koto wo *séki*-su.

III, 1. *Si* ni ivákü: „*Há*-*ki sen ri* koré támino érū tokóro.”

2. *Si* ni ivákü: „*Bin-ban* tarū *kūwá* *tsyá* *kiu-gu* ni órū.” *Si* no nótamavákü: „Orū ni óité sönö órū tokóro wo sírū.” Hitówo mótte tóriní síkazáru bekénnya?

3. *Si* ni iváku: „*Bokū-bokū* tárū *Bun-gu*, a al *sivu-ki* ni sité *kei*-sité órū to.”

Hitóno kimito náttévá, *zinni* órí; hitóno *sinto* náttévá, *kei* ni óri; hitóno kóto náttévá, *kou* ni óri; hitóno tsítsito náttévá, *zi* ni órí; kuni-támitó mazivárebá, *sinn* ni órū.

4. *Si* ni ivákü: „Kano *ki* no kumáwo miréba, *ryókū-tsikū i-i* tári. *Hi*-tárū *kún-si* ári; *kírū* gá gotókü, *migákū* gá gotókü, *útsū* gá gotókü, *tógū* ga gotósi.

Sit tári, *kán* tári, *kákū* tári, *ken* tári, *hí* tárū *kúnsi* ári, *tsúvíní* wasúrū békarázútó.”

Kírū gá gotókü, *migákū* gá gotósi tó vá — *gákū* wo ívu (íu). *Útsū* gá gotókü, *tógū* gá gotósi tó vá — *mídzükärä* osámürü nári.

Sit tári, *kán* tári tó vá — *šy*yun (*dzun*)-*ritsü* nári.

Kákū tári, *ken* tári tó vá — *i-gi* nári.

Hi tárū *kún-si* ári, *tsúvíní* wasúru békarázútó vá — *séi-tókū si-sen* wo támino wasúrürü koto átävázárū wó ívu.

5. *Si* ni ivákū: „Aa! *zen-ngu* wasurézūtó.”

Kün-si vá sönö *ken* wó *ken* tó síté, sönö *sin* wó *sin* tó sū.

Seu (*soo*) *zin* wá sönö tanósi mī wo tănösínte, sönö *rī* wó *ri* tó sū. Koko wo mótte yowo owéte wasurédzū.

Migi *den* no *san siyou si senni* óru koto wó *séki*-su.

IV, 1. *Sino* notámavákū: „Uttávě wó kíkū koto, ware návo hitóno gótósi. Kanarázū uttáve nakarasimén ká makóto náki mōnō vá sönö kotobáwó tsūkúsū kōtō wó édzū; óoini támino kokórosási wó osorésimū. Koré wó moto wó sīrū to iū.”

Migi *den* no *si siyou hon-bátsū* wó *séki*-su.

V, 1. Koré wo moto wó sīrū tó iū.

2. Koré wo *tsi* no itárū tó iū.

Migi *den* no *go siyou* kédási *kákusi bútsu*, *tsi-tsi* no *gi* wo *séki*-sū. Ima hōrōbitári.

[An other edition has: Migi *den* no *go siyou* kédási mōnō ní itári sīrū wó itásū *gi* wó *séki*-síté ima ūsīngu.]

Kono goro kokóromíni hisókāni *Tēi-sino* iwo tótte mótte koré wo ogingute ivákū:

Iváyūrū sīrūkoto wó itásū koto vá mōnō ní itárūni ári tó vá iū kokóro vá — wága sīrū koto wó itasán to hōssébá, mōnō ní tsuite, sönö *rī* wó kivamáruni ári, kédási *zin-sin* no *rēi* sīrūkoto arazárū koto nákusíté, sīkásúté *ten-ka* no *mono ri* arazáru koto nási. Tada *ri* ni óite imada kivámezáru koto ári. Kárūgá yūéni sönö sīrūkoto tsūkūsazárū koto ári.

Koko wó mótte *Dai-gákū* no hāzíméno ósivé kanarázū *gákū-siya* wó síté, ōyósū *ten-ka* no mononi tsūité, sönö sūdéní sīrūno *rī*ni yótte, sīkásúté māsūmasū koré wo

kiváměté mótte sönö *klyókü* ni itärü koto wó motomezärü koto nakarásimü. -

Tsikára wó motsivúru koto hīsásikü síté, sīkǵusité *ittan küwats-zen* tó síté, *küwan-tou* sūrū ni itátte vá, sūnavátsi *siu-buts* no *fiygu-ri*, *sei-so* itarazärü koto nǵusité, sīkǵu-síté wága kokórono *zen-téi tai-you* akirakánarazärü koto nási.

Koré wo mono-itärü to ívu; koré wo sírū kotonno itárütó ívu.

VI, 1. Iváyürü sönö kokórobásewó makótoní sūtóvá midsükärä azámükü koto nakaránto nári, *ákü-siu* wó nīkúmü gá gotókü, *Kou sýókü* wó kōnómü gá gotósi. Koré wo midsükärä kokóro yósitó ívu. Kárüga yüéni *kün-si* vá kanarázu sönö hītóri wó tsütsüsímü.

2. *Seu-zin (soo-dzin) kan-kíyo* síté, *fu-sén* wo násükóto itarazärü tokóro nási. *Kün-si* wo míte, sīkǵusité notsi *an-zen* tó síté, sönö *fu-sén* wo oóute, sīkǵusite sono *sen* wó äräväsü. Hítóno önréwo mírükóto sönö *hai-kan* wo mírü gá gotókü sīkárí sūnavátsi nánno *yékí* zó. Koré wo utsíni makóto narébá, hokáni ärävárü tó ívu. Kárü gá yüéni *kün-si* vá kanarázü sono hītóri wo tsütsüsímü.

3. *Sou-si* no ivákü: „*Ziu-bokü* no mírü tokóro, *ziu-sýu* no yubisásü tokóro soré *gén* nárü kána!”

4. Tomivá *ókü* wo, ürüvósi, *tókü* vá míwo ürüvósü. Kokóro hīrókü, *léi* yütáka nári. Kárü gá yüéni *kün-si* vá kanarázü sönö kokórobásewó makótoní sū.

Migi *den* no *rikü-sýu* kokórobásewo makótoní surü koto wó *séki-sü*.

VII, 1. Iváyürü míwo osámürü koto vá sono kokórowó tadásiüsürü ní áritóvá, kokóro *fun-tsi-sürü* tokóro arébá,

sūnavátsi sōnō tadásikí koto wó édzū. *Kiygu-ku-súrū* tokóro arébá, sūnavátsi sōnō tadásikí koto wó édzū. *Kou-rákū-súrū* tokóro arébá, sūnavátsi sōnō tadásikí koto wó édzū. *Yuu-kūwan-surū* tokóro arébá, sūnavátsi sōnō tadásikí koto wó édzū.

2. Kokóro āřāžāřébá, míte mízū, kíite kikázu, kūrǵute sōnō adsivái wó sīrázū.

3. Koré wo mí wo ōsámūrū koto vá sōnō kokóro wó tadásiusúrū ni áritó ívu.

Migi *den* no *sitsū sīyou* kokóro wó tadástūsi, mi wo ōsámūrū koto wo *séki-sū*

VIII, 1, Iváyūrū sōnō ihé wo tōtōnōurū kotová sōnō mí wo ōsámūrū ní áritó vá — hitó sōnō *sin-ai-surū* tokóroni óité *hékī-sū*. Sono *sen-akū* *)-surū tokóroni óité *hékī-su*. Sono *i-kēi-surū* tokóroni óité *hékī-sū*. Sono *ai-keu* (*keo*)-surū tokóroni óité *hékī-sū*. Sono *gau-da-surū* tokóroni óité *hékī-sū*. Kārū gá yūǵni yomísité sono ásikíwó sīrī, nīkūnde sono yókiwó sīrū monová *ten-ka* ni sūkūnásī.

2. Kārū gá yūǵni kōtōwáza ni koré ári, Ivákū: „Hitó sono kóno ásikíkoto wó sīrūkoto násī, sono navéno óoinárū wo sīrūkoto násī.

3. Koré wó mi ōsamarébá mótte sōnō ihé wo tōtōnōu bēkarázū tó ívu.

Migi *den* no *has-sīyou* (*has-šoo*) mi wo ōsáme, ihé wo tōtōnōurū koto wó *séki-sū*.

IX, 1. Iváyūrū kuniwo ōsámūrū kotová kanarázū mádzū sōnō ihé wó tōtōnōurū tó vá — sono ihé ōsíu bēkarázūsité,

*) The Japanese text has 惡⁷, *aku*, but there must be read 惡⁺ *o*.

sikǵusité yókũ hitówo ʊsúrũ mōnō vá koré násĩ. Kárũ gá yūénĩ kún̄si vá lhéwo idézusité sikǵusité osihéwo kunini násũ.

Kou vá kimini tsũkǵurũ yūén nári. *Téi vá tsiyǵuni* tsũkǵurũ yūén nári. *Zi vá siu* wo tsũkau yūén nári,

2. *Kǵu-kǵu* ni ivákũ: „*Sékĩ-si* wo yasúnzürũ gá gotósi tó.”

Kokóro makótoni koréwo motómebá, atarázũ tó iútómō, tóokarázĩ; imáda kówo yásĩngũ koto wó manánde, sikǵusité notsi *ká-sürũ* mōnō vá arázũ.

3. *Ik-ka zin* narébbá, *ik-kokũ zin* ni ōkóri; *ik-ka zlyǵu* narébbá, *ik-kokũ zlyǵu* ni ōkóri; *itsũ-zin tan-réi* narébbá, *ik-kok ran* wo ōkósũ. Sono *ki* kákũno gotósi. Koréwo *itsũ-gen* koto wo yáburi, *itsũ-zin* kuni-wó sādámũ tó ívu.

4. *Glyǵu-Siyun ten-ka* wó hikiúrũ ni, *zin* wo mótte sité, sikǵusité támi koréni sitágau. *Ket-Tsiu ten-ka* wo hikiúrũ ni *bou* wo móttesité, sikǵusité támi koréni sitágau. Sono *réi-suru* tokóro sono konómũ tokóroni *han-sité*, sikǵusité támi sitágávázũ.

Kono yūéni *kún-si* vá ōnōréni átte sikǵusité notsi hitóni mótómũ. Ōnōréni nǵusité, sikǵusité notsi hitóni sosírũ.

Mini osámürũ tokóro *zlyo* narázusité, sikǵusité yokũ hitówo satósũ mono vá imáda koré arázũ.

5. Kárũ gá yūénĩ kuniwó osámürũ koto vá sono lhéwo totonouru ni ári.

6. *Si* ni ivákũ: „Momono *yoo-yoo* táru; sono há *sin-sin* tári. Kōnō kó kokoni tótsügũ; sōnō *ká-zin* ni yōrósi tó.”

Sōnō *ká-zin* ni yōrósiusité, sikǵusité notsi mótte kuni-támi wó osiu bési.

7. *Si* ni ivákũ: „Kóno kamínĩ yōrósikũ, ótoutoni yōrósi tó.”

Kóno kamini yōrósikũ, ótoutoni yōrósikusité, sikǵusité notsi mótte kuni- támi wó osiubési.

8. *Si* ni ivákũ: „Sono *gi* tagávázũ; kono *sĩ-kókũ* wo tadástũsu to.”

Sono *fu si kei tēi* tárükoto nottórü ni tátte, síkásüté notsi támi koréni nottórü.

9. Koréwo kuniwo osámürü kotová sono ihéwo toto-nóurü ni áritó ívu.

Migi *den no kiu sŷyou* ihéwó totonóve, kuniwo osámürü kotowó *séki-sū*.

X, 1. Iváyürü *tēn-ka* wo tairákäni sūrü kotová sono kuniwó osámürüni áritóvá: Kami *rgu* (*roo*) wo *rguto* sité, támi *kouni* okórü. Kami *tsŷgu* wo *tsŷgu* tó sitē, támi *tēi* ni okórü. Kami *ko* wo mēgúnde, támi somükázü. Kokowo mótte *kún-si* va *kek-ku* no mitsi ári.

2. Kamini níkúmü tokóroobá mótte simowo tsükágu koto nákáre; simoni níkúmü tokóroobá mótte kamini tsūkagurü koto nákáre; máhéni níkúmü tokóroobá mótte sirihéni sakínzürü koto nákáre; sirihéni níkúmü tokóroobá mótte máhéni sitágau koto nákáre; migini níkúmü tokóroobá mótte hídáriní máziwárü koto nákáre; hídáriní níkúmü tokóroobá mótte migini máziwárü koto nákáre! — Koréwo *kek-ku* no mitsitó ívu.

3. Si ni ivákü: „Tanóskí *kún-si* támino *fu-bo* tó.”

Támino konómü tokóroobá koréwo konómi; támino níkúmü tokóroobá koréwo níkúmü. Koréwo támino *fu-bo* tó ívu.

4. Si ni ivákü: „*Set-táru* kano *Nan-san*! koré isi *gan-gan* tári. *Kákü-kákü* tárü *Si-In*! Támi tomoni nándziwó mírü tó.”

Kuniwo tamótsü monová mótte tsütsüsimazünbá árübékarázü. *Heki* narébá, sünavátsi *tēn-ka* no *rikü* tó nárü.

5. Si ni ivákü: „*IN*no imáda moro-morowó üsinavazárü yókü *sŷgu-tēi* ni *hái-sū*. Yoróskü *IN*ni kangamírü bésí. *Sŷyun-méi* yásükarázü tó.”

Siu wo urébá, sünavátsi kuniwo é; *siu* wo üsinavébá, sünávátsi kuniwo üsingu wo ívu.

6. Kono yūēni *kun-si* vá mádsū *tókū* ni tsūtsūsīmū. *Tókū* aréba, koré hitó *ári*; hitó aréba, koré *to* *ári*; *to* aréba, koré *sai* *ári*; *sai* aréba, koré *you* *ári*.

7. *Tókū* va moto nári; *sai* vá sūé nári.

8. Moto wó hokáni sité, sūé wo ūtsīni suréba, támi wó arasovásiméte, ūbāu (ūboo) koto wó hodokósū.

9. Kono yūēni *sai* átsūmūréba, sūnavátsi támi *san-zu*; *sai san-zūréba*, sūnavátsi támi átsumárū.

10. Kono yūēni koto sūkátte, ídsūrū monová mata sūkátte írū; *tākārū* sūkátte írū monová mata sakátte ídzū.

11. *Kqu kou* ni ivákū: „Koré *mēi* tsūnéni óité sészú tó.”

Sen naréba, sūnavátsi koré wo ye; *fu-sen* naréba, sūnavátsi koré wo ūsīngū wo ívu.

12. *So-siyo* ni ivákū: „*So-kokū* vá mótte *tākārā* tó sūrū koto nási; *tādā sen* mótte *tākārā* tó sū.”

13. *Kiu-fangá* ivákū: „*Bqu-zin* vá mótte *tākārā* tó sūrū koto nási, *sin* wó ūtsūkúsīmū mótte *tākārā* tó sū.”

14. *Sin-sei* ni ivákū: „Mosi *ik-ka* no *sin* arán, *dan-dantó* sité, *ta* no *gi* náku; sono kokóro *kiu-kiu-yentó* sité, soré írūrū koto arū gá gotósi; hitó no *gi* arū wó ōnōré koré arū gá gotókū; hitó no *gen-sei* nárū sono kokóro ni koré wo yōmísi, *tādū* ni sono kutsiyóri ídasū gá gotókū nárū nomini arázū; makotoni yókū koré wo írū mótte yókū waga *si-son* wo yasúnzū. *Rēi-min* mo kóinēgüvákū vá máta *ri* arán kána!”

„Hitó no *gi* áru wo *hqu-sis*-sité mótte koré wo níkúmi, hitó no *gen-sei* nárū sīkámó koré ni takáute *tsuu-sezárasi*mū: makótoni írū koto atavázū, mótte waga *sis-on* wo yasúnzūrū koto atavázū. *Rēi-min* mo mata kokoni aygūi kána!”

15. *Tādā zin-zin* koré wo *hqu-riu*-sité, koré wo *si-i* ni sirizókété, tomoni *tsiu-kókū* wo onázūsészū. Koré wo *tādā zin-zin* yóku hitó wo *ai-si*, yókū hitó wo níkúmū kotowó sūto ívu.

16. *Ken* wo míte agúru koto átavázū, agéte sakínzūrū

koto ätäväzärü vá *mēi* nārī. *Fu-sen* wo míte sirizókürü koto atavázu, sirizókěté tööságürü koto atavazáru vá ayamátsi nārī.

17. Hitóno níkúmü tokóro wo konómi, hitóno konómü tokóro wo níkúmü, koréwo hitóno *sei*ni motórü tó ívu. Wázawái kánarázū kano mini oyóbu.

18. Kono yūēni *kun-si* vá *dai-tqu* árī. Kánarázū *tsiu-sin* mótte koréwo yé, *Keu* (*keo*)-*tai* mótte koréwo ūsínū.

19. *Sai* wo násūni *dai tqu* árī. Koréwo násū mōnōvá óokū, koréwo hámū mōnōvá sūkúnákū, koréwo surū mōnōvá tókū, koréwo mótsiuru mōnōvá sídsúká narébbá, sūnávátsi *sai* tsūnéni tárū.

20. *Zin-siya* va *sai* wo mótte mi wo ókósi, *fu-zin-ziya* va mi wo mótte *sai* wo ókósū.

21. Imada kami *zin* wo kōnōnde, simo *gi* wo kōnōmázárū mōnōvá árázū. *Gi* wo kōnōnde sono koto owezárū mōnōvá árázū. Imada *fu-ko* no *sai* sono *sai*ni árázárū mōnōvá árázū.

22. *Mq̄u-ken-siga* ivákū: "*Ba z̄iyōu* wo káyébá, *kēi ton* wo *sas-sézū*. *Fat-p̄ygu* (*p̄loo*)no lhénivá *giu you* wo *ka-vázū*. *Hákū-z̄iyōu*no lhénivá *siu-ren*no *sin* wo yasinavázū. Sono *siu-ren*no *sin* arán yóri vá musiro *tou-sin* aréto."

Koréwo kuni vá *ri* wo mótte *ritó sézū*, *gi* wo mótte *ritó sū* tó ívu.

23. *Kokū-kani ts̄iygu* (*t̄soo*) tó sité, *sai-you*wo tsütómürü mōnōvá kánarázū *seu* (*soo*)-*zin*ni yóri. *Seu* (*soo*)-*zin*wó sité *kokū-ka* wo osámēsímürébbá, *sai-kai* nārābi itárū. *Sen z̄iya* (*z̄ia*) áritó lhédomo, mata koréwo ikántomosürü koto nási.

Koréwó kuni vá *ri* wo mótte *ritó sézū*, *gi* wo mótte *ritó sū* tó ívu.

Migi *den*no *z̄iu siyōu* kuni wo osáme, *ten-ka* wo tai-rákani, s̄ürü wo *sék̄i-sū*.

Sübéte *den z̄iu siyōu* máhéno si *siyōu* s̄übéte *kau-rei* (*koorée*) no *si-siu* wo *ron-zū*. Notsino *rikū siyōu* vá ko-

mākāni *dziygu-* mokū no *kou-fuu* wo *ron-zū*. Sono *tēi go* *siyou* vá sūnāvátsi *sen* wo akirákānisūrū *yōu*.

Tēi (léé) rikū siyou vá sūnāvátsi mini makóto nárū no moto. *Siyou-gākū* ni átte móttomó masani tsütómū békino *kiu tári*; yómū mōnō sōnō tsikáki wo mótte koré wo yūrúkásénisū bēkarázū.

DAI-GAKU OVARI.

641
65

